

онійної завершеності вірша, аслідування класич. зразків. Іа їх думку, методи, якими ерувались письменники різних еволюц. літ. орг-цій, були ричиною низького рівня сучас. кр. л-ри в порівнянні з того-асною європейською. У люто-у 1933 був заарештований, ерез три місяці звільнений із абороною друкуватися. Протя-єм 1933—35 Д.-Х. не міг знай-и роботи. Ост. зб. поезій "Соняшні марші", а також пе-еклад 1-ї та половини 2-ї час-ини "Божественної комедії" [анте так і не побачили світ, а укопис перекладу зник під час решту. 4.09.1935 Д.-Х. було нову заарештовано, потім не-аконно репресовано і засуд-сено заочно до 5 років таборів. Іагинув у концтаборі на Ко-лимі. Точне місце поховання іевідоме. Реабілітований 1956.

Тв.: Проростень.— К., 1926.— 3 с.; Вінок: Зб. поезій М.Баг-ановіча в перекладі М.Драй-Хмара.— К., 1929; Поезії.— Іью-Йорк, 1964.— 295 с.; Зібране.— К., 1969.— 300 с.; Творот // Прапор.— 1989.— № 1; Вибране.— К., 1989; Що-тенник (1924—1928) // Слово і іас.— 1990.— № 1—2, 5.

Літ.: Рильський М. Про двох іуетів // Життя й революція.— 1926.— № 8.— С.84—89; Яку-іовський Ф. Київські українські іуети // Глобус.— 1927.— Ч.8.— С.122—124; Міяковський В. Зо-іоті зернятка: Пам'яті М.Драй-Хмари // Наші дні.— Львів,

1943.— Ч.11; Крижанівський С. Михайло Драй-Хмара, іует і перекладач // Драй-Хмара М. Вибране.— К., 1969.— С.3—12; Михайло Драй-Хмара: З літе-ратурно-наукової спадщини // ЗНТШ.— 1979.— Т.197; Кочур Г. Сьогоднішнє, вчорашнє — незмінний круг // Друг чита-ча.— 1988.— 28 квітня; Івани-сенко В. Михайло Драй-Хмара // Письменники Радянської Ук-раїни.— К., 1989.— Вип.14: 20—30 роки; Кочур Г. Рік Михайла Драй-Хмари // Літ. Україна.— 1989.— 26 жовтня; Василевсь-кий П. Так загинув він на Ко-лимі // Літ. Україна.— 1989.— 26 жовтня;

Архіви: ЦНБ. ІР.— Ф.Х, спр.4864, с.54—55; ЦДАМЛМ.— Ф.1139, оп.1, спр.1.

С.П.Залозна

ІВАНІШЕВ Микола Дмит-

рович [17.11.1811, Київ — 26.10.1874]— укр. історик права.

Н. в сім'ї священика. Навчався у Київ. повіт. школі і Київ. дух. семінарії, з 1829 — у Гол. пед. ін-ті Петербурга. 1845 відряджений за кордон для підготовки до професорської діяльності. У грудні 1838 призначений ад'юнктом юрид. ф-ту Київ. ун-ту. В січні 1839, у зв'язку із тимчасовим закриттям ун-ту, став помічником "візитатора" М.О. Максимовича у гімназіях Чернігова та Новгород-Сіверського. Восени 1839 повернувся до ун-ту, де викладав курс законів держ. виорядкування. 1840 захистив доктор. дисертацію: "О плате за убийство в древне-рус. и других славянских законодательствах в сравненіи с германскою виорою", і його було призначено екстраординарним професором. Вивчав історію рос. права в тісному зв'язку з історією права інших слов'ян. народів, зокрема чес. і божем. права. І. висловлювався на захист кріпосництва і феод. необмеженої монархії, виступав проти будь-яких бурж. реформ. У своїх лекціях з курсу законів про благоустрій (поліцейське право) І. обстоював всебічне збереження і зміцнення феодалізму і самодерж. ладу в Росії. Протягом 12 років був деканом юрид. ф-ту, 1862—65 — першим обраним ректором Київ. ун-ту св. Володимира. 1843 І. став одним із

фундагорів Київ. археографіч. комісії. Відтоді його діяльність іде у двох напрямках — служба в ун-ті та археографіч. пошуки. У складі комісії І. працював понад 20 років — спочатку діловодом і ред. юрид. пам'яток, віце-головою, а потім гол. ред. Разом із першим ректором ун-ту М.О.Максимовичем залучив до цієї роботи своїх помічників Ф.І.Леонтовича та О.В.Романовича-Славатинського, а згодом і М.Ф.Владимирського-Буданова. За ініціативою І. було порушено питання про заснування при Київ. ун-ті Центр. архіву давніх актів з історії пд.-рус. краю, наслідком якого було створення центр. архівів у Києві, Вільні та Вітебську. Надрукував 4 томи "Пам'яток", де вміщено матеріали з історії церк. братств, селянства, історії України за часів Б.Хмельницького. Видав 2 томи матеріалів про життя кн. А.Курбського в Литві і на Волині. Склали план видань під назвою "Архів південно-західної Росії". Одним із перших І. почав вивчати старод. слов'ян., чес. та скандинав. право. Велику наук. цінність мають також його праці з історії польс.-литов. адм. права. Наук. розвідки І., що закладали фундаментальні підвалини для об'єктивного дослідження історії України, органічно поєднувалися з його осв.-виховною і громад. діяльністю. 1843 його відряджено з ревізією до Віни та Немирівської г-зій; того ж

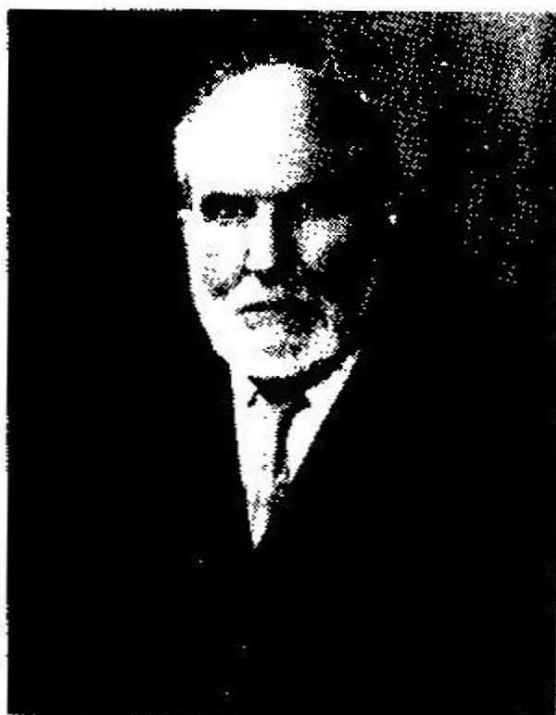
оку він склав опис б-ки, що лишилася після Оликського іфулату Осинського; 1844—50 працював у Ін-ті шляхет. дівчат; 1850 супроводжував вел. н. Миколу Миколайовича та Ігхайла Миколайовича по стад. Києву. 1865 І. відряджено з Варшави членом Юрид. Коісії при Установчому К-ті з зрученням керувати роботами о складанню проекту статуту рiminalного судочинства, а січні 1866 призначено голою цієї ж Коісії. 1866 відідав Люблін з метою огляду удових установ; 1866—67 перебував за кордоном — "для оповнення недостатніх практичних відомостей у судочинстві". Вивчав судову практику Берліні та Парижі. В травні 1867 повернувся до Києва. І. ув нагороджений орденами: Св. Анни ІІІ ст. (1847); Св. Анни ІІ ст. (1851); знаком бездоанної служби за 15 років (1855); Св. Анни ІІ ст. з Імператор. короною (1856); Св. Володимира ІІІ ст. (1862). 1860 достоєний чину д. стат. радника. З 1854 — член Імператор. Рос. геогр. т-ва, з 1858 — д. чл. Зіленської археографіч. комісії, 1869 — почесний член Ун-ту в. Володимира.

Тв.: Сочинения.— К., 1876; Іванишев Н.Д. Путевые заметки//Киевская старина.— 1882.— Г.4, № 10.— С.78—88.

Літ.: Романович-Славатинский А.В. Жизнь и деятельность Н.Д.Иванишева.— СПб.,

1878; Кистяковский А. Профессор Н.Д.Иванишев и его сочинения // Иванишев Н.Д. Соч./ Под ред. Романовича-Славатинского.— К., 1876; Лебединцев Ф.Г. Из воспоминаний об Н.Д.Иванишине// Киевская старина.— 1887.— Г.19, № 12.— С.788—794; Биографический словарь профессоров и преподавателей Университета св. Владимира: Юбилейное издание Киев. ун-та.— К., 1884; Історія Київського університету.— К., 1959; Юридична наука і освіта на Україні.— К., 1992.

О.В.Стицька

КЕЗМА Тауфік Гаврилович (справжнє ім'я — Товфік Жубраїль) [20.06 (2.07).1882, Дамаск, Сирія — 9.04.1958, Київ] — укр. філолог-арабіст.

Н. в багатодітній христ. (правосл.) родині Гавриїла і